અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.
DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.
==========

ભારત સંઘ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

મેસર્સ એસેલ માઇનિંગ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ. અને અન્ય

૯ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૫

[અરિજિત પસાયત અને એચ.કે. સેમા, ન્યાયમૂર્તિઓ]

લેબર લો : ધ મિનિમમ વેજીસ એક્ટ, ૧૯૪૮ :

કલમ ૩(૧)(બી) સાથે વંચાણે લેતાં કલમો ૪(૧)(૩) અને ૫(૨) - ભારત સરકાર શ્રમ મંત્રાલય જાહેરનામું નં. ૫૧૪(ઈ) તારીખ ૧૨.૩.૧૯૯૪ - સ્પષ્ટતા - ફકરો ૭ - ખંડ (૩) - "જમીનની અંદર" કામ કરતી કે નોકરી કરતી વ્યક્તિ - તેનું અર્થઘટન - મામલો હાઇકોર્ટને પરત સોંપવામાં આવેલ.

રેક્સ વિ. નેટ બેલ લિકર્સ લિ., (૧૯૨૨) એસી ૧૨૮ અને ઓવરસિયર્સ ઓફ ધ પુઅર ઓફ વોલસોલ ઓવરસિયર્સ વિ. લંડન એન્ડ એનડબલ્યુઆર કો.,

(૧૮૭૯) ૪ એસી ૩૦, સંદર્ભિત.

દીવાની અપીલ હકૂમત: સિવિલ અપીલ નં. ૫૯૨૦/૧૯૯૯.

ઓરિસ્સા હાઇકોર્ટ, કટક દ્વારા ઓ.જે.સી. નં. ૮૩૩૯/૧૯૯૪ માં આપવામાં આવેલ તારીખ ૪.૧૨.૧૯૯૮ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

અપીલકર્તાઓ તરફથી અમરેન્દ્ર શરણ, અધિક સોલિસિટર જનરલ, હરીશ ચંદર, ટી.એ. ખાન, અમિત આનંદ તિવારી, બી.કે. પ્રસાદ અને સુશ્રી સુષ્મા સુરી

સામાવાળાઓ તરફથી દુષ્યંત દવે, આર.આર. કુમાર, સમ્યદીપ ચેટર્જી, સુશ્રી સંગીતા પાનીકર અને ભરત સાંગલ.

કોર્ટનો હુકમ ન્યાયમૂર્તિ અરિજિત પસાયત દ્વારા આપવામાં આવેલ :

આ અપીલમાં ઓરિસ્સા હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલ તે ચુકાદાને પડકારવામાં આવેલ છે, જેમાં ધ મિનિમમ વેજીસ એક્ટ, ૧૯૪૮ (ટૂંકમાં 'સદર અધિનિયમ') ની કલમ ૩(૧)(બી) સાથે વંચાણે લેતાં કલમો ૪(૧)(૩) અને ૫(૨) દ્વારા પ્રદત્ત સત્તાઓની કથિત રૂપે રૂએ શ્રમ મંત્રાલય, ભારત સરકાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ તારીખ ૧૨.૦૭.૧૯૯૪ ના જાહેરનામા નં. ૫૧૪(ઇ) માં આવેલ સ્પષ્ટતાના ફકરા ૭ ના ખંડ-(૩) ને રદબાતલ ઠેરવવામાં આવેલ હતો. હાઇકોર્ટ સમક્ષ રિટ અરજીમાં રિટ અરજદારોનું વલણ એવું હતું કે જે સમાવેશ કરવાની માંગ કરવામાં આવેલ હતી તે ધ માઇન્સ એક્ટ, ધ માઇન્સ

રુલ્સ અને ખનન પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંબંધિત કાયદાના અન્ય ભાગોમાં જે જણાવવામાં આવેલ છે તેની પૃષ્ઠભૂમિમાં અસ્વીકાર્ય હતો. સદર જાહેરનામાનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ વંચાય છે :

જાહેરનામાના હેતુ માટેની સ્પષ્ટતા:

"ખાણમાં અથવા ખાણના સંબંધમાં કામ કરતી અથવા નોકરી કરતી વ્યક્તિને 'જમીનની નીચે' કામ કરતી અથવા નોકરી કરતી કહેવાય છે જો તે નીચે જણાવેલ સ્થળે કામ કરતી હોય અથવા નોકરી કરતી હોય:

(૧) એવા શાફ્ટમાં કે જે ખોદવામાં આવેલ હોય અથવા ખોદકામ ચાલી રહ્યું હોય; અથવા

(૨) ઉપર આવેલી અડીને આવેલી જમીનની નીચે વિસ્તરેલા કોઈપણ ખોદકામમાં; અથવા

(૩) એવા ઓપન કાસ્ટ વર્કિંગમાં જેમાં ખોદકામની ઊંડાઈ તેના સૌથી ઉચ્ચતમ બિંદુથી તેના સૌથી નીચા બિંદુ સુધી માપતાં છ મીટરથી વધુ થતી હોય."

હાઇકોર્ટે ઠેરવેલ કે જાહેરનામું બહાર પાડનાર સત્તામંડળે એ વાત ધ્યાને લીધી ન હતી કે તેની પાસે જાહેરનામામાં આવી સ્પષ્ટતા સામેલ કરવા માટેનો વૈધાનિક સત્તાનો સ્ત્રોત ન હતો અને તે મુજબ, ઉપર નોંધ્યા પ્રમાણે, ઠેરવેલ કે

જો કે જાહેરનામું અમલમાં હતું, તેમ છતાં સ્પષ્ટતાના ફકરા ૭ નો ખંડ-(૩) અસ્તિત્વવિહીન છે.

વિદ્વાન અધિક સોલિસિટર જનરલ શ્રી અમરેન્દ્ર શરણે રજૂઆત કરી હતી કે હાઇકોર્ટ સદર અધિનિયમની વિવિધ હકીકતો ધ્યાને લેવામાં નિષ્ફળ રહી હતી અને ખનન પ્રવૃત્તિઓ સંબંધિત કાયદાઓ પર બિનજરૂરી ભાર મૂક્યો હતો, જેમને લઘુત્તમ વેતન નિર્ધારણ સાથે કોઈ સુસંગતતા ન હતી. તેના જવાબમાં, સામાવાળા કંપની તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દુષ્યંત દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે જાહેરનામાના ફકરા ૭ ના ખંડો (૧) અને (૨) માં સમાવિષ્ટ વર્ગીકરણ કોઈ મુશ્કેલી ઊભી કરતું નથી, પરંતુ વાદગ્રસ્ત ખંડ-(૩) એવા કર્મચારીઓનો એક વર્ગ ઊભો કરે છે જે ખનન પ્રવૃત્તિઓ સંબંધિત કોઈ પણ કાયદા હેઠળ માન્ય નથી અને તેથી જ્યાં સુધી તે ભાગનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી સદર જાહેરનામામાં કોઈ પવિત્રતા નથી.

અમે જોયું કે હાઇકોર્ટે ખનન પ્રવૃત્તિઓ સંબંધિત વિવિધ કાયદાઓ, દા.ત. ધ માઇનિંગ એક્ટ વગેરેનો ઉલ્લેખ કર્યો હોવા છતાં, તે દર્શાવવા માટે કોઈ કારણ આપ્યું ન હતું કે શા માટે તેનો એવો અભિપ્રાય હતો કે જાહેરનામું બહાર પાડનાર સત્તામંડળ પાસે જાહેરનામું બહાર પાડવાની વૈધાનિક સત્તાનો અભાવ હતો. જો કે ચુકાદો ઘણા પૃષ્ઠો સુધી ચાલે છે, તેમ છતાં પરસ્પર વિરોધી રજૂઆતો ધ્યાને લીધા પછી, હાઇકોર્ટે ખૂબ જ સંક્ષિપ્ત રીતે, ઉપરોક્ત અભિપ્રાય પર આવીને રિટ અરજીનો નિકાલ કર્યો હતો. ચુકાદામાં પૃષ્ઠોની સંખ્યા મહત્વની નથી. તેનાથી

વિપરીત, તારણોને વાજબી ઠેરવવા માટે દર્શાવવામાં આવેલા કારણોની પર્યાપ્તતા મહત્વપૂર્ણ છે. અમે અહીં એટલું જ ઉમેરી શકીએ છીએ કે ચુકાદાના ફકરા ૨૮ અને ૨૯, જેમાં તારણો હોવાનું માનવામાં આવે છે, તે માત્ર ગૂંચવણભર્યા જ નથી, પરંતુ તેનો કોઈ અર્થ પણ નીકળતો નથી. તેઓ રેક્સ વિ. નેટ બેલ લિકર્સ લિ., (૧૯૨૨) એસી ૧૨૮ માં લોર્ડ સમરના અમર શબ્દોને ટાંકીએ તો "માત્ર સ્ફિંક્સના અગમ્ય ચહેરા સાથે બોલે છે." તે "અબોલ હુકમ" છે જેનું ઉત્તમ વર્ણન ઓવરસિયર્સ ઓફ ધ પુઅર ઓફ વોલસોલ ઓવરસિયર્સ વિ. લંડન એન્ડ એનડબલ્યુઆર કો., (૧૮૭૯) ૪ એસી ૩૦ માં લોર્ડ કેર્ન્સ એલસી દ્વારા કરવામાં આવેલ હતું. પરિસ્થિતિની યોગ્યતાને ધ્યાને લેતાં, તેથી, હાઇકોર્ટે રિટ અરજીની પુનઃ સુનાવણી કરવી જોઈએ અને કારણસભર હુકમ દ્વારા તેનો નિકાલ કરવો જોઈએ. અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે અમે કેસના ગુણદોષ પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો નથી. એ કહેવાની જરૂર નથી કે જ્યારે મામલો નવેસરથી હાથ ધરવામાં આવે ત્યારે પક્ષકારો હાઇકોર્ટની વિચારણા માટે તમામ સુસંગત પાસાઓ રજૂ કરવા મુક્ત રહેશે. એવું જણાય છે કે આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ વચગાળાના હુકમો પસાર કરવામાં આવ્યા ન હતા. જ્યારે રિટ અરજીની સુનાવણી હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવી રહી હોય, ત્યારે રિટ અરજદારોને જે રાહત આપવામાં આવી હતી, તે ચાલુ રહેશે. આ રક્ષણ આપીને, એવું અર્થઘટન કરવામાં આવશે નહીં કે અમે કેસના ગુણદોષ પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો છે. એક વધુ હકીકત નોંધવી સુસંગત રહેશે, જેમ કે સામાવાળા દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વાદગ્રસ્ત

શરત જેવી જ જોગવાઈ ધરાવતું જાહેરનામું તારીખ ૦૩.૦૧.૨૦૦૨ ના રોજ બહાર પાડવામાં આવેલ છે. જો યોગ્ય રજૂઆતો સાથે તેની જાણ કરવામાં આવે તો તેની સુસંગતતા અને અસર, એ કહેવાની જરૂર નથી કે, હાઇકોર્ટ દ્વારા વિચારવામાં આવશે. વર્ષ ૧૯૯૪ માં દાખલ કરાયેલ રિટ અરજીમાં વિવાદ ઉઠાવવામાં આવ્યો હોવાથી, અમે હાઇકોર્ટને શક્ય તેટલી વહેલી તકે રિટ અરજીનો નિકાલ કરવા વિનંતી કરીએ છીએ.

અપીલનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નહીં.

અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવેલ છે.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.